1.1 Η οικογένεια
Η ελληνική οικογένεια

Οικιακή Οικονομία Α΄ Γυμνασίου

Σχέσεις, φροντίδα και καθημερινή ζωή

Η έννοια της οικογένειας

Το βιβλίο συνδέει την οικογένεια με την κοινή ζωή και τους δεσμούς γάμου και συγγένειας. Στη συνέχεια αναγνωρίζει οικογένειες χωρίς γάμο. Ο αρχικός ορισμός δεν καλύπτει όλες τις εμπειρίες των παιδιών, π.χ. μέλη που ζουν σε διαφορετικά σπίτια.

Η οικογένεια είναι η πρώτη κοινωνική ομάδα του ανθρώπου.

Μέσα στην οικογένεια οι άνθρωποι καλύπτουν βιολογικές και συναισθηματικές ανάγκες.

Η οικογένεια ως πρώτο σχολείο της ζωής

Μαθαίνουμε να επικοινωνούμε και να συνεργαζόμαστε.

Καλλιεργούμε αξίες και διαμορφώνουμε τον χαρακτήρα μας.

Αποκτούμε γνώσεις και λύνουμε απορίες.

Μέσα σ' αυτήν ο άνθρωπος:
- ικανοποιεί τις βιολογικές και ψυχολογικές ανάγκες του
- αποκτά κοινωνικές αρετές (ειλικρίνεια, φιλοπατρία κ.ά.)
- διδάσκεται ηθικές αξίες
- διαμορφώνει και καλλιεργεί το χαρακτήρα του
- αποκτά γνώσεις και λύνει τις απορίες του

Φροντίδα, ασφάλεια και ανάπτυξη

Ένα ασφαλές και ήρεμο περιβάλλον βοηθά όλα τα μέλη της οικογένειας.

Τα παιδιά αναπτύσσονται σωματικά, πνευματικά και συναισθηματικά.

Διαμορφώνουν την προσωπικότητά τους και προετοιμάζονται για τη συμμετοχή στην κοινωνία.

Τύποι οικογένειας στο βιβλίο

Πυρηνική
Γονείς με ή χωρίς παιδιά.

Μονογονεϊκή
Ένας γονέας με ένα ή περισσότερα παιδιά.

Οικογένεια χωρίς γάμο
Ζευγάρι που συζεί, με ή χωρίς παιδιά.

Εκτεταμένη
Τρεις ή περισσότερες γενιές στο ίδιο σπίτι.

Η φροντίδα και ο σεβασμός έχουν θέση σε κάθε οικογένεια.

Η οικογένεια στην ιστορική αναδρομή

Οι μορφές της οικογένειας και οι ρόλοι των μελών της αλλάζουν ανάλογα με την εποχή και την κοινωνία.

Η αναδρομή του βιβλίου αποτελεί μια συνοπτική παρουσίαση.

Αλλαγές στους οικογενειακούς ρόλους

Βιομηχανική επανάσταση -> η γυναίκα πέρασε στον παραγωγικό χώρο. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να καταρριφθεί ο παραδοσιακός ρόλος του άνδρα και ο ίδιος να συμμετάσχει ενεργά στις δουλειές του σπιτιού και στην ανατροφή των παιδιών.
Σήμερα και οι δύο γονείς προσπαθούν να προσφέρουν την καλύτερη διαπαιδαγώγηση στα παιδιά τους, χωρίς να διαχωρίζονται οι ρόλοι.

Η εργασία των γυναικών έξω από το σπίτι συνδέθηκε με αλλαγές στους παραδοσιακούς ρόλους.

Η φροντίδα των παιδιών και οι δουλειές του σπιτιού μπορούν και πρέπει να αποτελούν κοινή ευθύνη.

Η ελληνική οικογένεια στην περιγραφή του βιβλίου

Κυρίως πυρηνική μορφή. Οι παππούδες συχνά ζουν σε διαφορετικό σπίτι.

Ισοτιμία των συζύγων

Λιγότερος κοινός χρόνος λόγω εργασίας, δραστηριοτήτων, σπουδών και μετακινήσεων.

Εργασία και οργάνωση της οικογενειακής ζωής

Η εργασία έξω από το σπίτι συμβάλλει στο οικογενειακό εισόδημα και επηρεάζει τον διαθέσιμο χρόνο.

Συγγενείς, παιδικοί σταθμοί και ολοήμερα σχολεία μπορούν να βοηθούν στη φροντίδα των παιδιών.

Το βιβλίο αναφέρεται επίσης στη μείωση του αριθμού των παιδιών και στην ανάγκη στήριξης από την πολιτεία.
Η υπογεννητικότητα δεν αποδίδεται αποκλειστικά στην εργασία της μητέρας

Αγροτική και αστική οικογένεια

Αγροτική οικογένεια

Ζει στην ύπαιθρο και ασχολείται κυρίως με τη γεωργία ή την κτηνοτροφία.

Αστική οικογένεια

Ζει στην πόλη και ασχολείται με επαγγέλματα εκτός του αγροτικού τομέα.

Σιγά σιγά η αγροτική οικογένεια έχασε τον παραδοσιακό χαρακτήρα της, με αποτέλεσμα να μη διαφέρει σημαντικά από την αστική οικογένεια. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας και η τεχνολογική πρόοδος που αντικατέστησε τα εργατικά χέρια με μηχανήματα, οδήγησαν στην έξοδο πολλών αγροτών από το γεωργικό επάγγελμα και τη στροφή τους σε άλλα επαγγέλματα.

Γιατί συγκλίνουν οι τρόποι ζωής;

Η τεχνολογία, τα μέσα επικοινωνίας και οι ευκολότερες μετακινήσεις φέρνουν κοντά την ύπαιθρο και την πόλη.

Τα μηχανήματα και η ανάπτυξη της βιομηχανίας αλλάζουν τα επαγγέλματα και την καθημερινή ζωή.

Ο τρόπος ζωής μεταβάλλεται, ενώ σε αρκετές περιοχές διατηρούνται τοπικά ήθη και έθιμα.

Συγγένεια: δεσμοί μέσα στην οικογένεια

Συγγένεια είναι ο κοινωνικός δεσμός που συνδέει τα μέλη της οικογένειας μεταξύ τους.

Εξ αίματος
Μέσα από τη βιολογική διαδικασία της γέννησης.
Παράδειγμα: παππούς και εγγονή.

Εξ αγχιστείας
Μετά τον γάμο, με τους συγγενείς του άλλου συζύγου.
Παράδειγμα: νύφη και πεθερός.

Νομική συγγένεια
Μέσα από την υιοθεσία.

Πνευματική συγγένεια
Ανάδοχος και αναδεκτός
(νονός ή νονά και βαφτιστήρι).

Η σημασία της συγγένειας

Μας βοηθά να γνωρίζουμε τις οικογενειακές ρίζες μας.

Συνδέεται με δικαιώματα και υποχρεώσεις μεταξύ συγγενών.

Προσφέρει αγάπη, συντροφικότητα, συμπαράσταση και επικοινωνία.

Συμβάλλει στη διατήρηση αξιών και παραδόσεων.

Τι κρατάμε από την ενότητα;

Η οικογένεια συμβάλλει στη φροντίδα, στην ανάπτυξη και στην κοινωνική ζωή των μελών της.

Οι μορφές της οικογένειας και οι ρόλοι αλλάζουν με τον χρόνο και τις κοινωνικές συνθήκες.

Η συγγένεια συνδέει τα πρόσωπα με διαφορετικούς δεσμούς και στηρίζει την επικοινωνία και τη συμπαράσταση.